

ՄԷՋՄՈՒՄ ԵՒ ԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA - I - AHBAR
Grand'Rue de Pera, Taksim 65

Համբարսա իրի ճեժա ետեի ՉԱՐՇԵՆՊԻՆՉ ՎԵ
ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ կիւնդերի հեշր օրուհուր :

ՆԻԿԱՄԵՍԻ
30 ԲԱՐԱ

مجموعة اخبار
بك اوغلي تقسيم جاده نومرو ٦٥

ԱՊՐԵԼԻ ՖԻՅԱԼԻԱԼԻՐ. = Իսթանպուլ իշին սենթեմբեր 60 շա. = 6 ալլըր 35. = Թաշրա իշին սենթեմբեր 85. = 6 ալլըր 45 շա. տրր : = Մեմլուքի Էնթեմբեր իշին սենթեմբեր 20 ֆր. տրր : = Բոսթա իսթեմբերի պիզէ ալլըր : = 15 կիւնդիւր նիւսթիսի 60 բարա տրր : = ԻւլԱնԱթ ՇԱՐԻԲԻԱԼԻՐ. = Ինթի սահիֆէնիս սըրասը 5, Չնճի վէ Յիւնիս սահիֆէնիս իշր սըրասը 3, վէ Կիւնիս սահիֆէնիս պէնթը սըրասը 1 շա. տրր : = Չօզ տէֆա տէրճ իսթեմբեր իշին ալլըր 5 բազարլըզ օլուհուր :

Ղազէթայա միւլթէալլըզ իսթեմբեր իշին ՅՈՒԼԻՍԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆԱ միւրաճաթ օլուհուր : = Իսթեմբերի Պէյօղլուհուր ճաթաթի լէպիստէ Ն. 65 :

ՆՈՐԸՆՏԻՐ Կ-ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Սինոդին կազմուած օրն էր : Իրիկունը, ուշ առնել, գիւղէ մը կ'իջնէր, միաքս պաշարուած անբացատրելի հետաքրքրութեամբ մը թէ ո՞վ ընտրուած էր Կ-Պատրիարքը : Ընտրուած էր անշուշտ այս զգացումը, քանի որ երկար առնելէ ի վեր նորընտիր Կ-Պատրիարքին ունենալիք յատկութիւններուն ու առաքինութիւններուն վրայ խօսելէ ու զրելէ կողմէ, վերջնական որոշումին օրը, գիւղ մը կը գտնուէր, ուր շատ ուշ կրնար հասնիլ ինծի ընտրութեան արդիւնքը :

Ու փութով, շտապով, ուշ առնել, վերջին շօգնանով կ'իջնէր ինքա, հասկընալու համար եղածը :

Ո՞վ էր եղած Կ-Պատրիարքը, Սինոդը իր որոշումը հինգ ընտրելիներէն որոշուն վրայ կ'եղանակուած էր, եկեղեցիին նշանակական գմբէթին տակ գումարուած սըրբազան ժողովը ինչ խորհրդակցութիւններ կատարած էր : Եւստիս հաստատուեալ միտքն էր խնդրուէր :

Կամուրջին վրայ քանի մը ծանօթեալու հանդիպեցայ եւ առաջին անգամ ըսած խօսքս հարցում մը եղաւ :

— Ո՞վ ընտրուեցաւ :

Ու ամենքը միաբերան, օրտի անպատու գործունակութեամբ մը երեքին ուրախութեան յայտնի շեշտով մը պատասխանեցին՝ Ժողովուն եւ ցնծագին :

— Սապազեան Եպիսկոպոսը :

Ինչ եղաւ գործունակութիւնն այս օրին առջեւ, որուն կ'ակնկալէի արդէն արտագին կերպով, որչափ մեծ եղաւ ուրախութիւնս, ուրախութիւն մը որ կը միանար միւս Հայ-Կաթողիկէներուն ընդհանրաւոր ուրախութեան :

Սապազեան Կ-Պատրիարքը :

Սինոդի Արհ. Անդամները, ժողովուրդին փափաքին գոհացում տալու զանազան անգամ, ընտրելով անանկ մէկը, զոր ժողովուրդը կ'ուզէր բացարձակ մեծամասնութեամբ եւ որ չհասնէ ըլլալով ո՞չ միայն մեր համայնքին, այլ նաեւ Արհ. Սինոդականներու յարգանքը ու սէրը, իր ընտրութիւնը կ'ողջունուէր անհուն գոհունակութիւնով մը եւ ամէն Հայ-Կաթողիկէի սիրտ այս ընտրութեան հանդէպ կը բաբախէր անպատու երջանակութեամբ :

Սապազեան Կ-Պատրիարքը իր Եպիսկոպոսի մէջ Առաջնորդութեան առնել իրիկ զրաւած էր Հայ-Կաթողիկէներու սիրտը եւ անոր գործունակութիւնը միշտ հիացումով կը դիտուէր ամենուրեք կողմէ : Եւ վերջին անգամ իր Կ-Պատրիարքի պաշտօնի ընտրութիւնը ընդհանուր ընդհանրեցրուած արձագանքը եղաւ : Ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն Կ-Պատրիարք ունենալ Եպիսկոպոսի բարեխիտ Առաջնորդը, եւ Սինոդականները ժողովուրդին այս փափաքին գոհացում տուին, այս կերպով կատարելով շատ քովելի գործ մը, որով իրենք ալ ժողովուրդին աչքին առջեւ ու ժողով

վորդին հոգիին մէջ գրաւեցին աւելի բարձր տեղ մը : Արդէն բաւական օրեր առաջ նախագագուած մը մեզի կը յայտնէր թէ Կ-Պատրիարքութեան Աթոռին վերջնաբարձրագոյն պիտի ըլլար Եպիսկոպոսի Առաջնորդը, եւ իր ստացած իրաւունքէն երբեք աւելի մեծ վստահութիւն մը տուին մեզի թէ ան պիտի ըլլար Կ-Պատրիարք : Երախտագարտ պէտք է միանք սակայն Սինոդին, որ այդ յիստուն քուէները հաստատեց նաեւ իր քրքազան որոշումով, որով մեզի նուիրած եղաւ անմասն Հոս վաւերացած մը :

Երախտագարտ պէտք է միանք նաեւ Սապազեան Կ-Պատրիարքի, որ ստանձնեց ընդունիլ այն անսակ ծանր պաշտօնի մը ըտր որ պատասխանատուութիւնները : Մեր նորընտիր Կ-Պատրիարքը հանգիստ ու խաղաղ էր իր թեմին՝ Եպիսկոպոսի մէջ, ուր կը վայելէր ամենուրեք սէրն ու յարգանքը, առանց ունենալու մեծ մտահոգութիւններ ու ժրջանային աշխատութիւններ, որոնք անհրաժեշտ պայման են իր սոյն նոր պաշտօնին : Սակայն եթէ Սապազեան Կ-Պատրիարքը յաստատուած թողուէր Եպիսկոպոսի թեմը եւ Կ-Պատրիարքութեան պէս կարեւոր պաշտօնի մը ամբողջ պատասխանատուութիւնները ստանձնելու գործով իւնէր ըլլաւ, ասիկա ուրիշ բանի համար չէր, բայց եթէ իրեն ինկած ծառայութեան բաժինը մատուցանելու համար իր համայնքին, իր հօտին, զոր կը սիրէ գերազանցապէս : Պէտք է երախտագարտ ըլլանք իրեն, որ բարեհաճեցաւ մեր հայրն ու հոգեւոր Հոս վիւր ըլլալ, եւ վստահ ըլլանք թէ ասիկա միմիայն մեզ սիրելուն համար էր :

Ու հիմա մեր հասարակութիւնը իրմէ կը սպասէ շատ բաներ, զորս վստահ ենք թէ պիտի կատարէ իր իր գաւառները սիրող գործով զուգուէլ հայր մը, որ կը փափաքէ իր հոգեհատարներուն բարոյական ու կրթական վիճակը բարձրելու : Եւստի գործեր ունի կատարելիք մեր նորընտիր Կ-Պատրիարքը իր հասարակութեան բարոյական վիճակը լաւացնելու համար եւ կանխաւ կատարելապէս ապահով ենք թէ անիկա չպիտի վարանի բնաւ ընկալ ըտր որ այն բաները զորս կրնայ, որովհետեւ, կը կրկնենք, անիկա իր հասարակութեան ծառայութիւն մը ընելու համար է որ ընդունինք որդէն իրեն տրուած պաշտօնը : Անիկա հիմա ունի իր թեմերը, որոնք իր մտադրութեան զլխաւորագոյն կէտերը պիտի ըլլան, անիկա ունի Պոլսոյ թեմը, որուն վիճակը ուղղակի իրեն հետ առնչութիւն ունի, ունի զպրոցները, ունի վարդապետները, որոնցմով հետաքրքրուի պիտի ըլլայ անշուշտ իր մեծագոյն գործերէն մէկը, ունի եկեղեցիները, ունի Ղալաթիոյ Պատրիարքարանը, որուն վրայ պիտի դարձնէ անշուշտ իր ամբողջ ուշադրութիւնը, ունի Ս. Յակոբայ հիւանդանոցը, որուն գործերով պիտի զբաղի անշուշտ : Եւ դեռ ինչիդ ու ինչիդ, որոնք ամենքն ալ իր ուշադրութեան կարօտ են եւ իրեն ակնարկներուն կը սպասեն ակնդէտ :

Ազգայնէնք որ Աստուած երկար կենանք

պարգեւէ մեր սիրելի Կ-Պատրիարքին, որ կարենայ երկար առնել աշխատիլ ու յոգնիլ մեր հասարակութեան համար, որովհետեւ չմոռնանք ինչիլ թէ մեր հասարակութիւնը սա միջոցին մեծագոյն պէտք ունի անոր՝ իր բարոյական ու կրթական բարեգործման համար, եւ անո՞ւ ասոր համար էր որ կը սպասէր կարող Կ-Պատրիարքի մը, որպէս զի հարկ եղածը ընէր իրեն համար :

Ազգայնէնք որ Աստուած երկար օրեր պարգեւէ մեր սիրելի Հոգեւոր Հօր, որպէս զի մենք ալ կարենանք երկար առնել համարել անոր հայրական քնքով ձեռնունները եւ ընդունիլ անոր հայրական պաշտօնի օրհնութիւնը :

...

Ամէն օր հասարակութեան անդամները զուգուգունք կը դիմեն Կաթողիկոսարան՝ օրտանց շնորհաւորելու համար նորընտիր Կ-Պատրիարքը եւ ստանալու համար անոր հայրական օրհնութիւնը :

Եւ տեսնելու էք այն սիրալիր ընդունելութիւնը զոր կ'ընէ ամենուրեք մեր սիրելի Կ-Պատրիարքը, այն հայրական գործով լայն շեշտը զոր կը դնէ իր ըտր խօսքերուն մէջ մանաւանդ այն հայրական քաղցր ձայնը, որ առաջին եկողը կ'ընտելանէ իրեն հետ, որով կրնանք ամէն բան ըսել անոր, ինչպէս քու հօրը, առանց քաշուելու, առանց վարանելու, վստահ ըլլալով թէ անիկա քեզի մօտիկ պիտի ընէ եւ պիտի խորհի քու մասիդ :

Ողորմա՛ք... ա՛յ այսչափ կրնայ ըլլալ, որ երկար առնէ ի վեր իր գթարտութեանց ու ողորմասիրութեան օրինակները կուտայ ամէն տեղ եւ ամենուրեք, հասնելով աղքատին ու կարօտեալին եւ միեւնոյն զանոնք, որչափ որ կրնայ :

Իր կենսագրական նոթերուն մէջ յիշած էին մէկ քանիները միայն այն բարեբեւութուն, զորս կատարած է մեր այսօրուան Կ-Պատրիարքը : Բայց յիշածները բան մը չեն դեռ չյիշուածներուն քով : Բարեգործութեան համար երկու պայման անհրաժեշտ է. — ողորմիլ եւ կարենալ ողորմիլ : Արդ այս երկու պայմաններն ալ լիովին ունի այսօր մեր նորընտիր Կ-Պատրիարքը :

Ենթահակալ ըլլանք Աստուծոյ, որ հաճեցաւ մեզի շնորհել Սապազեան Կ-Պատրիարքի պէս Կ-Պատրիարք մը, որ Ազարեանի եւ Էմմանուէլեանի յաջորդելով, միմիայն ինք պիտի կրնայ գրաւել այն տեղը, զոր գրաւած էր Ազարեան իր միտքով եւ Էմմանուէլեան իր սիրտով :

ԲՆԵՐԱՅԻ

ՄԱՐՈՆԵԱՅ ԳԵՐԵՐԶ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Արեւելք գտնուած Պատրիարքաց մէջ՝ Մարոնեաց Պատրիարքը եղական զիրք մ'ունի : Ինք կը կոչի Պատրիարք Անտիօքայ՝ Մարոնեաց եւ համայնքին : Որչափ որ իւր յորժորով մեծ է, այնչափ անձուկ նորա գործողութեան սահմանները :

ման, եւ այս ամփոփ պայմանէն է որ կը ծնան իւր առաւելութիւնն : Եթէ համարենք իրենց թիւը 300000, ասոնց հարիւրին ութուներ Լիբանանու մէջ կը գտնուին : Ու ի վերջոյ Արեւելեան պատկան թեմերու Առաջնորդներէն վեցը Լիբանանու մէջ կը նստին, եւ մին անոր մօտը : Պատրիարքն ունի սովորաբար երկու Առաջնորդական պիսկոպոսներ, այժմ կան նաեւ ուրիշ երկու, ընդամենը 12, Եպիսկոպոս Պատրիարքով հանդերձ, անանկ որ եթէ պէտք ըլլայ կրնան քսան եւ չորս ժամու մէջ ժողովել իրենց Հայրապետին քով ի Պէրլէք : միայն Հալէպի Եպիսկոպոսն հեռու է երեք աւուր ծանապարհաւ :

Պէրլէքէ Հայրապետանոցը կը գտնուի Քեսրուան գաղային մէջ, ձիւնի գաւառային վերելք, ծառաւտ ըլլալի մը վերայ գետեղուած : Եւ այս ծառերն են եղեւին, սարդի եւ մայր՝ խիտ սու խիտ տնկուած : Ենթեք մեծակառոյց է՝ սրբատաշ քարերով շինուած, աւագ դրան վրայ գրուած է լատիններէն եւ արաբերէն «Փառքն Լիբանանու առեալ են քեզ» Ս. Գրոց հռչակաւոր խօսքը : Զուրկն ունի ընդարձակ հրապարակ եւ ծովակողմէն պարտէզներ : Այս Պատրիարքարանը կառոյց Յովհաննէս Էլ Հաճ, ներկայ Պատրիարքին նախորդը : Եւստիս այս պարզ վանք մ'էր :

Մարոնեաց Պատրիարքին ընդ Աթոռն է Լիբանանու հիւսիսակողմէն Կանուպիին վանքը Նահր Գառիլ գետակին եզերքն, որոյ շուրջն եւ մօտաւոր տեղերը գտնուած աւաններն եւ գիւղերը կը կազմեն նորա առանձին թեմն : Պատրիարքը ձմեռը Պէրլէքէ անցընելով, ամառը կ'երթայ իւր սեպհական թեմն, ուր կը մնայ տարւոյն կէսը : Այս ամառային բնակարանն այժմ Կանուպիին ձորէն փոքր մի հեռու չին ուսած է Տիմէն ըսուած տեղը :

Ամառանոցը կամ իւր թեմը կ'երթայ Պատրիարքը սովորաբար Քեսրուանի ճամբով, եւ այս առիթով զլխաւոր վանքերու եւ մեծարոյ անձանց այցելութիւն կ'ընէ, եւ երբեմն գիշերելով այն տեղերն եւ երբեմն ոչ, եւ այս ճանապարհորդութիւնը շատ փայլուն կերպով կը կատարուի ամէն տեղ :

Այս տարի ինչ ինչ պատճառներով յետաձգուած էր չուսն, ուստի Յունիս 14 ին մեկնելով Պէրլէքէն հասաւ Յիսուս Փըրկիլ վանքն ի Գրէմ, որ կառուցուած է ութհարկանոց զարուստ սկիզբները կառնաւ աւանին ստորոտն, երկայն ժամանակ կեդրոն եղաւ Անտոնեան Հայ կրօնաւորաց, որոնք ետքէն իրենց կեդրոնը փոխադրելով Պէյլիսապօ ըսուած տեղը Ս. Անտոնի վանքն, որ շատ լաւ դիրք մ'ունի, միւսը ժամանակ մ'ամայն թողլէն ետեւ՝ վաճառեցին յամրին 1863 Մարոնի նորաձին քարոզչաց ընկերութեան, որոնք նորանոր շէնքերով պայծառացուցին զայն, եւ որովհետեւ ջուրն առատ է՝ նաեւ գետեցիկ պարտէզներով զարդարեցին, թիւ ժամանակի մէջ ուրիշ ժամանակներ եւս կառուցին : Եւ հոգեւորական մեծամեծ ծառայութիւններ կը մատուցանեն իրենց համայնքին անխնայ քարոզչութեամբ :

թեամբ ամէն տեղ հոգեւորական կրթութիւն տալով, բարեպաշտ ընկերութեանց առաջնորդելով եւն. ։ Երկու գիշեր մնաց հոն Պատրիարքը հետեւորդներովն, որոնք են երկու Եպիսկոպոսունք, Աթոռակալն և զիւանապետն, երեք—չորս քահանայք, փոքրաւորներ, ծառայք և ջորեպանք, և կէս օրէ ետեւ մեկնելով՝ կը հանդիպի ճամբան Շէշի Հապիպ պէկ Պրիթարի ապարանքն, որ այս կողմերու թեհապետն է (միւտիր), և երեկոյեան զովին կը հասնի Մարոնի կրօնաւորաց Ս. Աստուածածին նորակառոյց վանքը Նըսպէի բոլորած տեղին, որ կը կոչուի Տէր-Ընտիրտ Զանապետունք քանգիւնը, ժողովրդոց խնդումը, լոյսերու փափալը կ'աւետէին Պատրիարքին հասնելը։ Զմեռու վանքն միայն քսան վայրեան հեռու ըլլալով, զրկուեցան երկու վարդապետք ողջունելու և հրաւիրուե զինքն, որ չարաթ օրուան ձգեց իւր գալուստը։

Շաբաթ, 18 Յունիս, տօն էր Գիւտի նշխարաց Սրբոյ Հօրն Մերոյ Դրիգորի Լուսաորչի։ Եկեղեցին և Նորին Սրբոյ խորանը չքեղաւորք զարդարուած էին. Ս. Հայրապետին մատենքը դրուած էր սեղանին վրայ իւր մեծագործ մասնատիրն մէջ՝ լուսեմով պատած։ Առաստ կանուխ զանգակներն հնչեցին, ժամերգութիւնն (գիշերային և առաւօտեան) և ծայրաւոր Պատրիարքը մեծ հանդէսով կատարուեցան. թիւ Պատարագներն եւս մատուցուեցան և արժանաւորք հաղորդուեցան ինքնորոյ Մարմնոյ և Արեան Տեառն։ Նուիրական պաշտամանց աւարտելէն ետեւ, հասարակութիւնն հանգիստ առաւ և պատարասուեցաւ ընդունիլ մեծալարգ Հիւն և անոր հետեւորդներն. և անս' վանքի եղեւնափայտից անառակին վարի կողմն երեւցան հեծեալք, որ յամրաքայլ յառաջ կուգային, երբ Զմեռու առանձին ուղին մտան, զանգակներն սկըսան հնչել։ Վանքին մեծ դրան առջեւի հրապարակը դիմաւորելով զինքն զգեստաւորելոցին Հայրապետական զարդով, և եկեղեցական հանդիսիւ և աւուր պատահի չարականներով մասն եկեղեցին, ուր Ս. Խորհրդոյն երկրպագութիւն մատուցանելէն և խնկարկութիւնէ ետեւ, Պատրիարքը բնմն ելլելով՝ արաբերէն լեզուաւ գեղեցիկ ճառ մ'արտասանեց. գովութեամբ ինչեք ընդ հովանեաւ Ս. Տաճարին հանգուցեալ՝ արականք Հայրապետները, բարեխառակ Եպիսկոպոսներն և պատուական քահանայներն, գովեց մեծապէս Ս. Գրիգոր Լուսաորիչը, Հայ. Եկեղեցւոյ ամենէն մեծ բարերարն և առաքելը, որոյ յիշատակը կը կատարուէր նոյն օրը. յորդոր և մաղթանքով և Հայրապետական օրհնութեամբ աւարտեց իւր ճառը։

Եկեղեցիին այնուհետեւ ընդունելութեան սենեակն հասնելով, օշարակներ, սուրճ և այլ պատիւներ եղան իրեն և հետեւորդաց։ Ապա ժառանգաւորաց խումբն աջահամբուրէ ետեւ մատուցին Նորին բարձր Սրբազնութեան հայերէն, թուրքերէն, արաբերէն և գաղղիէրէն ուղերձներ, և երգեցին ի պատիւ հոգեկան երգեր։ Պատրիարքը մեծապէս զգածուած էր. մանրամասն հարցումը բրաւ Մեծաւորին իւրաքանչիւր ժառանգաւորի ծննդավայրին, ուսմանց և այլ հանգամանաց նկատմամբ, և ապա գաղղ. լեզուաւ խօսեցու աշակերտաց կոչման վրայ, թէ ինչպիսի ծանր է և կարեւոր այն. մասնաւոր Հայ հասարակութեան համար, ուր կարի սակաւ են ընծայարանք, թէ այս Զմեռուեան հաստատութեան նպատակն էր հոգ տանիլ Հայ ժողովրդեան հոգեւորական պիտոյից, քարոզել և միութարեւ զանոնք, և թէ ինչպէս իրենց նախնիք քաջ յաջողած էին այս բանին մէջ, նաեւ ներկայք եւս այն ճամբով պիտի ընթանան, և աւելցուց առաւ մաղթանքներ։ Գովեց նաեւ վանոց այժմու վարդապետն և Մեծաւորն մի առ մի թուեց եղած յառաջադիմութիւններն ըստ բարեկարգութեան, ուսման, կարուստ

ծոց, և շինուածոց ի վանս և արտաքոյ. մաղթեց ամէն կերպ յաջողութիւն չնորհօքն Աստուծոյ, բարեխօսութեամբ Ս. Աստուածածնին, որուն նուիրեալ է այս հաստատութիւնը, և Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի, որ առանձինն պաշտպան է Հայ հասարակութեան, և երջանիկ կը համարէր զինքն, որ իւր այցելութիւնը կը հանդիպէր նոյա զլիաւոր հանդիսութեան օրն, և Հայրապետական օրհնութեամբ կը կնքէր իւր խօսքը։

Կէս օրին ճոխ սեղան մը պատրաստ էր, այլեւայլ համադամներով։ Տարաւուն սեւ և Բայֆուրի սակեգոյն գինիներն յաջորդեցին իրարու. աղանդերի ժամանակ կամ պանիայի բաժակը վերցուց Մեծաւորն ի կենդանութիւն Պատրիարքին և ի բարօրութիւն հասարակութեան Մարոնեաց. չընորհակալութիւն յայտնեց Նորին Գերբրջանկութեան, որ հաճեցաւ այս երրորդ անգամ Զմեռու վանքն այցելել նման իւր նախորդաց։ Պատրիարքը բաժակը վերցուց և գոհութիւն յայտնեց իրեն եղած լաւ ընդունելութեան, մաղթեց որ չնորհի Տեառն օր մը առաջ յաջողութեամբ գլուխ ելլէ նոր Պատրիարքի ընտրութիւնն և խմեց ի կենդանութիւն Մեծաւորին և ի բարօրութիւն Զմեռուեան Միաբանութեան։

Սեղանէն ետեւ այլեւայլ նիւթերու վերայ խօսք եղաւ, ինչպէս նաեւ մեր նոր Պատրիարքի ընտրութեան մասին։ Մարոնիք ընտրութիւնը կը կատարեն նախորդին մահուանէ մինչեւ տասն օր, ինչպէս կարգադրած է Լիբանանու Սիւնհոդոսն յամին 1736, Մեծաւորը բացատրեց որ Մարոնիք քսան և չորս ժամու մէջ կրընային ի մի վայր ժողովել իրենց Եպիսկոպոսները. միայն Հալէպի Եպիսկոպոսն էր, որ կրնար երեք, չորս օր ուշանալ, ընդհակառակն մերիներն տասնէնինգ լըսան օրէն հազիւ կրնային հասնիլ Կ. Պոլիս, թէեւ հեռագիրն առանձնուր պէս ճամբայ ելլէին. բայց ի նկատի առնելով նոցաւոր կու երեք ամիս իրենց թեմերէն բացակայ մնալու հարկն, անուշտ քանի մ'օրուան պատրաստութեան պէտք պիտի ունենալին, իրենց թեմին գործերը կարգի դնելու համար, որով ամիս ու կէսէն հազիւ կրնային ի մի վայր գումարել։ Անկէց ետեւ, ինչպէս եւս առաջ, շատ մը ձեւակապութիւններն տեղի պիտի ունենային, մինչեւ կարգը գար Սիւնհոդոսական կանոնական ընտրութեան ձեւը զարնելու, զոր այս կերպով երեք ամսէն պակաս կարելի չէ գլուխ տանիլ։

Պատրիարքը խորհրդածեց, երբ Աթոռ Լիբանանու մէջ Զմեռու էր, այս դժուարութեանց մեծագոյնն իմաստ տեղի չէին ունենար. — Շիրտակ է, պատասխանեց Մեծաւորը, բայց Հայ հասարակութեան քաղձանքն և աղքատ ժողովրդեան խնամքը հարկեցին որ Պատրիարքը Կայսերական մայրաքաղաքին մէջ ընակիլ, մասնաւոր որ Լիբանան և իւր չորսը եղած գաւառներու մէջ Հայ ժողովրդեան թիւն աննշան է։

Պատրիարքը մէկ ժամու չափ հանգիստ ընելէն ետեւ ժամանակ մը եւս վաղ մը նալով մեկնեցաւ, և քանի մը օրուան մէջ կատարելով իւր այցելութիւններն Ալիուտ, Բայֆուր, Գըլէաթ, Դամասկոսի Արքեպիսկոպոսին Աթոռ, ուր անցուց քանի մը օր, այցելեց նաեւ Այն-Վարազայի Առաջնորդին ամարանոցն ի Թապարէ, և Պատրիարքին Արքեպիսկոպոսարանն ի Լէասս, և Աքուրայէն անցնելով հասաւ ի Տիւնէ իւր Աթոռ։

Այս առթիւ յարմար կը թուի ինձ քանի մը խօսք բուր Մարոնեաց եկեղեցւոյ վրայ։ Մարոնիք ազգաւ Ասորի ըլլալով, իրենց սնունդակալութիւնը կ'առնուն Ս. Մարոն կրօնաւորէն, որ ծաղկեցաւ հինգերորդ դարուն. Մեծն Բարսեղ և Յովհան Ռիւբերտն ներգողեցին զինքը, իւր յիշատակը կը կատարեն ոչ միայն Մարոնիք, այլ և Յոյք և Լատինք։ Այս սուր

բն անուշով այլեւայլ վանքեր շինուեցան, որոնց մէջ նշանաւոր եղաւ Ուրուդ գետին եղերըը Հօմ քաղաքին մօտերը գրտնուածն, որ հարիւրաւոր սուրբեր ունեցաւ, և ուր կրօնաւորեցաւ ապա և Ս. Յովհաննէս Մարոն, որ նախ եպիսկոպոս եղաւ Պաթրուհի, և յամին 686 ընտրուեցաւ Հայրապետ իւր տոհմայնոց, և հաստատեցաւ Ս. Սարգիս Հովմայ Գասանայապետն իւր յաջորդութիւնը կը տեւէ մինչեւ ցայսօր, որոնց մէջէն Սիմոն Պատրիարքն անուանակոչուեցաւ Աղեքսանդր Դ. Գասանայապետէն «Պատրիարք Անտիոքայ» և այնուհետեւ միշտ պահուեցաւ այս անունը։

Այժմու Պատրիարքն է Եղիա Հովայէք-ժնեալ 1848, ձեռնադրեցաւ անթեմ Արքեպիսկոպոս Արքայ, 14 դեկտ. 1889, և եղաւ Աթոռակալ, և յամին 1889 յունուար 6, անուանուեցաւ Պատրիարք Անտիոքայ ի վերայ ազգին Մարոնեաց։

Պատրիարքին սեպհական թիւերն են ձիւպալ (Պիպլոս) և Պաթրուհ (Պոդրես) քաղաքներն իրենց գաւառներովն, որոնց մէջ կը գտնուին իւր 60000 Մարոնի ժողովուրդ։ Երկայն ժամանակ Պատրիարքները նստած են Կանուպին վանքը Տրիպոլի ձորոյն մէջ Նահր Դափիլի եզրերը. Թեոդոս Մեծն չինած է այս վանքը, ինչպէս կ'աւանդուի։ Վերջի ժամանակներս անկէքի մը հեռուն նոր Պատրիարքարան մը կառուցին Տիւնէն ըստած տեղը՝ զոր վերջի երկու Պատրիարքները մեծամեծ շէնքերով պայծառացուցին։ Այս թեմն ունի իւր սեպհական կղերականք Բիթար-Նայ գիւղին քով, նուիրեալ ի պատիւ Ս. Յովհ. Մարոն առաջին հայրապետին։ Կան քաղմաթիւ եկեղեցիներ, և այլեւայլ կրօնաւորաց պատկանեալ վանքեր։

Պատրիարքին իշխանութեան կը պատկանին Գիսորուան քաղաքին մէջ գտնուած հինգ կղերականքը։ Այն-Վարազայ կոսմայի քով, Ման-Ապասա՝ Հար-Հարայի քով, Մար-Թեհաւա՝ Պաթրուհի վանքի մը միջոցով և Տէր-Թուրմէ՝ ի Գըլէաթ, որոնց վրայ պաշտպանողական իրաւունք կը վայելին հինգ գերդաստանք, Պէթ Ստեֆան, Ասաֆ, Զուէյնի, Մուսպարաք և Շապար։

Եպիսկոպոս Մարոնիք, ինչպէս նաեւ այն տեղերունը, որոնք Եպիսկոպոսական թեմի մը կապուած չեն, կը պատկանին Պատրիարքին անմիջական իրաւասութեան. նոյնպէս Երուսաղէմ քաղաքն չըջականերով, որոնց մէջ կան 7000 Մարոնիք։

Ունի Մարոնեաց Պատրիարքութիւնը եօթը վիճակակից Արքեպիսկոպոսութիւն թեմական։ Հիւսիսակողմը կայ Հալէպի թեմն, որուն կը պատկանին Իսկէնտէլու, Մէրսին և Տարսուս, իւր 5000 ժողովրդով։

Անկէց վար կայ Թարապլուսի թեմն, որ ունի Լիբանանու հիւսիսակողման մի մասն, որուն մէջն է Եպիսկոպոսին բնակարանն, և Թարապլուսի և Լաթաքի սանձաղներն. Մարոնեաց թիւն է իւր 35 հազար։

Թարապլուսի սահմանակից է Պատրիարքական թեմն զոր տեսանք։

Գիսորուան քաղաքին միջին մասովը Պատրիարքի գաւառն հետ կը կապուի Արքեպիսկոպոսութիւնն՝ որ Պատրիարքի տիրութիւնը կը կրէ։ Գեղեցիկ Եպիսկոպոսարան մը ունի Արամուհի մէջ և ամուսնոց մը ի Լէասս։ Այս թեմին մէջ են Պըքըթի Պատրիարքին ձեռնոցը, Զմեռու և Պէյթիսպալո Հայոց վանքերն, Եփրաթէ Ասորւոց կղերականքը, Առաքելական նուիրական ամառաստանն։ Մարոնեաց թիւն է իւր 40,000։

Պատրիարքի թեմին սահմանակից է Դասիսկոսի վիճակն, որ իւր մէջը կը բովանդակէ ինչեք քաղաք, Զահէ քաղաք և Գիսորուան հարաւակողմն։ Թեմակալը չինեց Ալիուտի վերեւ մեծաշէն Արքեպիսկոպոսարան մը. Թեմականաց թիւն է իւր 26000։

Կիպրոսի Արքեպիսկոպոսութիւնն իւր մէջ կը բովանդակէ յիշեալ կղերն և Լիբանանու մէջ Մէթն քաղաքին մեծագոյն մասը, ուր է նաեւ իւր բնակարանը Գարսնէթ Շահուան գիւղին գլուխը։ Թեմականաց թիւն է իւր 30000, որոնց մէկ քիւքը մասը կիպրոս կը գտնուի։

Պերութի թեմը կը բաղկանայ նոյն քաղաքն և անոր մերձակայ տեղերէն, որ ի Լիբանան. ունի քաղաքն մէջ իւր Եպիսկոպոսարանը, կղերականքն և մեծակառոյց դպրոցը, ընդարձակ շէնքերով և գեղեցիկ պարտէզներով։ Թեմականաց թիւն է իւր 50000։

Հարաւային կողմը կը գտնուի Տիւրոսի և Սիդոնի Արքեպիսկոպոսութիւնն. իւր մէջը կը բովանդակէ Լիբանանու Շուֆ և Ճէզըին քաղաքներն մինչեւ Երուսաղէմի մօտերը. Մարոնեաց թիւն է իւր 47000։

Մարոնեաց Պատրիարքն և Եպիսկոպոսունք լաւագոյն ուղարկան մէջ կը գրտնուին ամէն տեսակէտով, և խիստ մեծ աղքեցութիւն ունին իրենց Հօտին վրայ։ Պատրիարքը կ'ընտրուի միայն Եպիսկոպոսներէն, առանց որ և ինչ միջամտութեան կղերին և ժողովրդեան, կամ իւր թեմականաց։

Թեմական Եպիսկոպոսները իւրաքանչիւր թեմի կղերին և ժողովրդեան բարի վկայութեան ցուցակին վրայ կ'ընտրուին Պատրիարքէն՝ հաւանելով Եպիսկոպոսաց։

Ունի Լիբանան երեք մեծ կրօնաւորական Միաբանութիւն։ Պէլէտիթ Մեծին Անտոնի Աքուրի կարգէն, մեծ և փոքր 60ի չափ վանքեր և իւր 800 միաբան ունին։

Հալէպի, նոյն կարգէն, վանքերուն թիւն երեսունէն տեղի է, 300 միաբանով։

Անտոնեան, իւր 14 վանք և 180 միաբան ունին։

Կայ չորրորդ փոքր միաբանութիւն մը եւս։

Առջի երեքը Հովմայ Ս. Աթոռէն հանդուած են։

Ազգը շատ լաւ հասկցած է, որ բարոյական յառաջադիմութիւն և զարգացում կ'ըլլայ միայն խաղաղութեամբ, բառին ամբողջ աւտոմբը։ Հետզհետէ դպրոցները կը շատնան և ժողովրդեան մտաւոր և նիւթական կեանքը կը բարձրեցի, աղքատութիւնն արտահալած կ'ըլլայ և անդորր կենօք կը վայելին Աստուծոյ տուած բարութիւնը, ընդ հայրական հովանաւորութեամբ Վեհափառ Սուլթան Ապտիւլ Հասմիտ Լազիլ ինքնակալի, որուն տայ Աստուած երկայն և երջանիկ կեանք և ամէն կերպ յաջողութիւն։

ԲԱՅՐԱՏ
Լիբանան, 3 Յուլիս 1904

ՄԷՐԻՍԱՍՍ. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՐԿԵՐԸ

Արմատա էրմէնի թուական մասնաթերթը վանահայրը օլան Դուրեան եղիչէ Սրբազան՝ մէջքիւր մէմարիթիթ թերթէ իգմիր մէրխասալըղեան նամէլէտ օլմաթ թէլէպպիւսաթընտա պուրուսնորը միւնտսիպէթլիլէ, ինքիթի միւնթէլէթիմիլդ «Բիւլլէնդիլի» տա վազըթ վազըթ շայնանը տիգգաթ միւթալէալարը կէօրիւլէն «Հոսրոյնըն պու տէֆա տախի մէզբուր դաղէթատա տէրձ իթմիլ օլտուղը պիր մէլլտէն ամիլմէթի ֆըզալը նազլ իտէրիլդ»

«Բայց Դուրեան Սրբազանը Արմատը վերջնապէս լքելն ինչ խորհրդածութիւններ կ'ներշնչէ։ Նախ ինչէն է որ մեր եկեղեցականութեան մէջ չկայ մէկն որ կոչուի մը իտէլալի մը, գործունէութեան մասնաւոր ճիւղը մը փաթի մնայ մինչեւ վերջը։ Անաստան ողջունելի տէր, անյորդողը հաստատմանութեամբ ծանօթ է ոչ մէկ դէմք կարելի է գտնել այսօր մեր բարձրաստիճան կղերին մէջ։ Ամէն պաշտօն իւր առժամանակեայ, ամէն ազգօգուտ դեր և պարտականութիւն համար և ժողովրդականութիւն շահելու իւր վայ

դղանքի միջոց եւ ո՛չ թէ կեանքի բուն հաստատուն նպատակ մը բմբռնել կայ, որ սովորական դարձաւ ա՛յլ Հաստատուն նըպատակն է վերջի վերջոյ դիւրակեաց հանգստակէտ, հարուստ վաղեմբու տիրանալ։ Միայն Դուրեան Ս. քաղանի համար չէ խօսքերնորս, անկէ առաջ Մեղքիսէ գէտկ Սրբազան, Դիմաքստան, Աստուծոն Սըրբազանք եւ այլ բազումք միեւնոյն ընթացքն ունեցած են։ Անդին կը նայիս հռոմէական կղերին մէջ Վենետիկի, Վիեննայի վանքին խոցերուն մէջ մինչեւ ցման կոշման մը հաւատարիմ, միայն գրական փառքով գոհացողներ կան, որք ցնոր ծելութիւն ո՛չ ծայրագոյնութիւն կ'մտածեն, ո՛չ եպիսկոպոսութիւն, ո՛չ եկեղեցական արտաքին շողողուն փառքն։ Մեանապէս կ'սեմանենք այսօր Հայ—հռոմէական 10—16 եպիսկոպոսներու խումը մը որ զաւառաց եւ էն հեռաւորներուն մէջ իսկ ուրկէ մերայնք դժոխքէ փախչելու պէս կը փախին, Վիճակներ կ'հոլուեն ամենայն սրով եւ յօժարութեամբ ըստ առաքելոյն եւ բազում տարիներ առանց arrière-pensée տրտիկ կ'ընեն հոն, եւ կը սիրեն իրենց՝ հաւատացած ժողովուրդ, կ'աշխատին իրենց եկեղեցոյն շահուն համար, եւ երբ Պոլիս գան պաշտօնով մը, ընտրութեան պատճառաւ, կը փութան նորէն տեղերնին դառնալ, մինչդեռ կ'իյնանք որ անգամ մը Թաքթաքան Պողոս Պատրիարքի օրով երբ Եպիսկոպոսաց ժողով մը զուգարկ հարկ եղաւ Պոլիս, շատ զգուշօր կ'եղաւ եկող Սրբազանները տեղերնին զրկել նորէն, եւ չստեր մէյ մէկ պատրուակաւ նախնորեցին Վոսիորի գեղածիժաղ ափունքն անհրապոյր թեմերէ, Եւ այս գերապայծառներէն չստեր Եւրոպա տեսած լեզուներ սովորած՝ զարգացեալ անձինք են որ զաւառաց անկիւնները տեւաւանապէս մնալու յանձնառու կ'ըլլան։ Արդեօք երանելի Առաքելապետին շնորհքն է որ այս կանոնաւոր կազմակերպութիւնը առեւած է այսօր Հայ—հռոմէական կղերին, մինչ անոր հետգհտէ կաշաւալուծութելու վիճակի մէջ է։ Արդեօք հռոմէական եպիսկոպոսներն ընդհանրապէս զաւառացի ըլլալովն է որ զաւառական կեանքը դիւր կուգայ իրենց, Արքեօք մեր զաւառացի ժողովրդեաանն է յանգանքն որ կ'հալածեն յանիրաւի իրենց հովիւները։ »

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Կ-կանթրիկի ճատառ բերվալ. Սապապաշ-
եան Պողոս էջ. հազարթլէրինին մէուերի-
եթի ալինէսինի թասաթղէն շէրէֆառուուր
պուրյուլանագ իրաակի սէնիէինին եեվիմ
սուուրէրինի թէնադիպ իտէճէթ օւսն իւլ
թաղաւր կիւնիւ, միւշաթրէյնին բէսմը
թագաւառ ալինէինի ինքաւը մուշաթըր
օլուպ, իշպու ալինէ սապահ սասթ 1 1(2)-
տա, Ս. Ասաուսաճաճին Աթոռանիստ քի-
լիսէսինաէ պաշլանաճաղը, վէ պլիճուլէ
Արշ. Սքեքպիսոկոպոս վէ Եպիսկոպոսարն
հաղըթ պուլունաճաղաւր խապէր պընմը
սար:

Բէսմը մէջգրւելոյն սրճաթ վէ մասիւյն-
թինէ լաեմբ ոտընթաէ վուգուի իշին,
մէջգրւը քիլիսէ իտարէսի թարաքնտան
չիմտաէն թէտարիքեաթը միւքէմմէլէ
կէօրիւմէքտէ տիր:

Միշտ արել եմ Արք. վե Եպիսկոպոս-
աւարումը մահէլի մշտութիթլերին աղի-
մթե հաղըրանմաղաա իւէն, Կ-մթրիդ
րիւթղ. էթ. հաղեթլերինն աղոս վե
Կաթողիկլերի իւշլերինէ, աղիմթլերինի
թէմողլիոյըը իւսմ ալիւնին իծոսաւը-
սան սոնրաաա թէմլրի իթմիւրը ալր.

•• Զարչէնպէի կենին Ս. Աննա Որբա-
նոցը միւտորի ումումսիս Գեթ. Ռափայէլ
վ. էքմէքանսն իւր մէքթպին Մծաւո-
րուհիս մայրապետ վէ ինմամկաւութիւն
ազասընտան Տիկին Մէրի Միւթէվէլլի վէ

Օր. Մարի Թօլստան՝ Կ-Բաթրիզ ռեժիս
էֆ. հաղթեթլէրինին նէղարնէ դապուռ
ուռնարազ, Որըանողըն աւլալի հազգըն
տա պաղը մալուամթլ վէրլիչէր, վէ միւ-
շարիէյհ հաղթեթլէրինին հիմաւէյի բէտե-
րանէլէրինին ռթարւզ, պիլարէ վէ սէֆի-
զըզ շճուզլար հազգընտա խթիլիհաւիյ-
լէ միյիշլար տիր:

Կ-Թարթրի գեթ. հարգելի թղթերի միւսմա-
րէյէիւմիւն ապ ու դայրէթի ֆէտաքեարա-
նէլէրինի իմէվիւք իթմիւ, վէ օրհնութիւն
նընդ վէրոնիկի կիպի, մէջքիւր Որբանոցը
հիւանէյի բէտէրանէլէրինաւն ապա տուր
իթմէնէնէլէրինի տէ վատ պոեւութմուշ
աղը: Միւշարիւյէյ հազրէթլէրի պու վէսի-
լէ ին, ինչպու հէթմիւմանէնէ Ծ իրա իհտա-
թի միւ ինչպու:

*** ԲՐԵՍԿ . Սասպպաղեան Պօզոռ Է.Ֆ.
Տաղընթելէրինկն Կ-Բաթրիգլիկէ ինթիխապ-
լարը կընհիւնաճն պէրու , միլլէթմիդեաճն
վէ էանհիպառն րէք չօգ միւրէճպէր զէ-
վաթ , ճէր կըն Կ-Բաթրիգլիաննիդէ կէլէ-
րէք , րէսը թէպրիքի իյֆա իթալքէրի
կիպի , թաղարարտան տախի թէպրիք վէ
մէմնունիեթի միւպէյեին թէլէկրաֆու-
տէրը վէ մէքմուպար վիրուտ իթմէքաէ
միլր :

*. Ի-Բաթրիգ ըրւծպ. Սապպաղեան էֆ. հազրէթ լէրինին թասթը բրեասէթինւտէ ինթթուա իթմէսի լազըմ կէէէն Րուհպան վէ Իտաթէ մէճլայէրինին՝ միւշարլէլէյին ըէամը թազտիս ալինինին ինքսարնսան սոնրա մուրնթաղամէն ինթթուաէ պաղլսանաճազ լաւը իշիտիւմէքտէ տրի. Պուշէնլէլլէրին Ի-Բաթրիգ խանէմիզ ուուրու ուուուուլաթըննա մալիւմ ոլան վէ զգաթի թէմամալլուէ վէ հիւսնի լիֆա Իտլիսիկի թազտրտէ, Ի-Բաթրիգ ըրւծպ. էֆ. հազրէթ լէրինին քիլիսէ, մէքթէպ վէ միւշէսսիտաթը սաթլէնէ միւհթաճը իաղան ոլան խուսուսաթտա տէրքեաթ ոլան ամալ վէ նիհաթը հասէնէ վէ խաթխահանէլէրինին ինքսար զօսալաթըմընշ ոլաճաղընտան, մէշքըւր մէճլուէրին վէ Ի-Բաթրիգ խանէ. Իմզլին տիկնա մէճլիս վէ էնյէնլէրինին Կէնին տէվրէսիտան հիւսնի նէթթմէնլէր պէքէնմէքտէ զլուուըն թապիին տրի.:

րիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հազրէթ-
էրիյէ կէօրիւշէն զէվաթ, միւլաբիլէյիյն
մութթմարթ օլտուզը էվաաֆը մէմ. ուէնյի
վէ իգթիտարը թաստիգ խտիօրլար, Լաքին
շուրաաը թէսիւմ օլոււմազ կէրէք տիր քի,
միւլաբիլէյիյն արղու վէ էմէլէրի վէ իգ-
թիտարը մատրի վէ մանէվիօր նէ մէր-
քէաղէ օլաւ, եւրլընգ դալտըգլարնտաւ,
մաթիւլպ հաւը օլաւմազ, Մահգա Կ-Բաթ-
րիգ էֆ. հազրէթլէրինին էթրաֆընը թէշ-
քլի խտէնէք օլաւն րուհանի վէ ճիւմանի
զէվաթը միւհշէթէմէնին վէ մէնլիսլէրին
միւլաբիլէյիյն հազըգի, սաաթը, զայեու-
վէ ֆէտաքաաը մուշիւն վէ միւլալիլէրի
օլմալարը, վէ թաշալաաաաքի եպիսկո-
պոսարըն Մէրքէզլի խաաթէ իլէ հիւսնի իմ-
թիզաճ տալիւսինաէ հաթէքէլէրի, վէ
մանէլէրիննէ պաղը թէտապիլիւ լազըմէ-
նին իթթիլիսազընտան կէրի տուր-մաւալա-
ը՝ պուրաաա վէ թեմլէրտէ, Կ-Բաթրիգլի-
կին վէ Մէրիսասալըգլարըն հիւսնի խա-
րէսինէ վէ մուաւէլաթըն սուլէթի մաթ-
լուպէնէ ճէրէեանընա թէէվիւաթ օլապի-
լիւր։ Իշլէ, պու նէթիայիճի մէմուռնէ
տիր քի, րիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հազ-
րէթլէրինին Կ-Բաթրիգլիք մազաւընա ին-
թիլիսպը միւհաւաթէթիլլէ մէմուլ վէ թէ-
մէնին խալմէլքաէ տիր, Լազէթիտարը իսէ,
պու նէթիհէլէրի տըրճի ալթիւռն իթմէք-
է, քէսպի իթթիլիսաա իլէեէնէք տիր։

*. Կ-Ինթրդիկիէ բրւպ. Սապպաղեան
Պողոտ էք. Կազմէթէլէրնին ինթիւսպըն
տան սնորա իշֆաը ճայիշ օլան պիր վա-
զիթէ տէ, Կ-Ինթրդիկի սապըզ Էմմանու-
էլեան էջք. նին վուգուի վէթաթը Իւզէր-
նէ կէչէն իւշ տէօրթ ալ զատաը միննէլ
Իւլտոնէթին, Կէրէք ալիւանը ալի վէ կէ-
րւ. քաղիշը ումուսի վէճէչէ մունթալա-
մէն ճէրէեան իթմիշ օլմանեան տաղա-
ճէմասթեան պիր հրասէի թէչէքքիրիթէ

տիր քեի, իշպու թէչէ քքիւրիւկէրէք, Կ-Բաթ-
րիք Վէքիւի Արչ. Արիւիարեան Արք. հազ-
րէթլէրինին վէ կէրէք միւշարիւլէյնին
րիւեսաթ վէ նէգարէթի ալթընտա պու-
լունան Կ-Բաթրիքխանէնին բուհանի վէ
մէճիօլէրիվէ մուուրարը հազգըլա գաղան-
մըլար տոր: Խուսուսիլլէ միւթէպէրանը
աւլամտան պաղըսորն Փալիի սուրէթ-
տէքի Նիւսի խըզմէթլէրի, Նէր սուրէթլէ
թազտորի ոչեղա տըր: —Մազամուր միւն-
նէլլ օլտուղը պիր զէմանտա վէքաւլէ-
թլէն իտարէի ումուր իթմէք՝ զանն օ-
լունատուղընտան զիւեսաթ կիւճ տիւր, Պի-
նապէրին Արչ. Աւետիս Արք. Արիւիար-
եան, պու ճիւնէթլէ պիլճիւլէ մէգատիր-
չիւիասընը միլլէթին թէվէճճիւնչիւրինի
ճէլպ իթմիշ օլմասըլլա, իշպու հիսսի
վէքանսկիւղարիթ զազէթամըղ վասը-
թաւըլլա թէքճէման օլմանը վազիֆէ ատտ
իթ տըր:

«. Սամաթիա քրիստեմից Մեծ-Ժողովրդագրական Գեդ. Պողոս վ. Մկրտիչեան ինկեաց. Սորանից հնչելթի ազալարդ Ճամբանա Մետրազ, Արկունեանան Յովսէփ վէնէն ինկմանեան Անդրանիկ էֆ. լըր, պուհլուն Կաթողիկոսարանա կէնէլը. Կ-Իւթ. լըր բրեւիթ. Սապապղեան էֆ. Նազրէլ. լըրինէն արզը թէպրեւեթ վէ ու. պուսթի. եէթլէ, միւշարիլէյնի Սամաթիա քրիստեւս վէ մէթէպի հազգընրան հիւրախիլըւեան լէրինի թէմէնի խլէմիլըն տրի. Րիւթպ. Կ-Իւթիլը էֆ. հազրէլէրի միւշարիլէյնիւն թէպրեւեթընտան տալար պէեանը մէմնուրեէթլէ, օրնուրեթընը վէնրիլ վէ մանլիլ քրիստեւս ինէ մէքէթ պլինին հիւանի ինթիզամ վէ տէվամը խլինէյան վէ կէլէն մուալէէթլէր տրիլը իթմէ-էնէկիլի վատ իթմիլ տրի. Րէնտը թէպ. բրեւ վէնրիլէյնն միւշարիլէ Մկրտիչեան վ. Թարաֆընտան իրատ օլընան թէպրեւ. Նազրէլ. կէնէնէ քիւսիսէմիլտէ տէնթ. Խաւ. Տէլէլը:

*. Էնգարե մերիսասար Արհ. Կղեմէս
Եպիսկ. Ղազարոսեան, պազը միւսթաճէլ
վէ մուհիմա իլլէրի սէպէպիլլէ պու սա-
պահ Էնգարլեէ միւթէվէճճիհէն շէրրիմիզ-
տէն հարեքթ իթմիյ տիր:

Միւշարիւէյ՝ Գերապայծառա Էսկիւէնի-
լէ գատար Դեր. Յովսէփ վ. Սէյեանի
ըէֆագաթ իթմէքտէ սիրո :

* Ն՛կէ լէստովեանը միլլէթտէն Սինան-
 եան Յովսէփէ Էֆ. Գօնիա ասէրի եօը
 խաթթը ինչապթընտ միւհէնտիս օլմազ-
 իւղըէ, Անաստօւ լըմէնտֆէրի գուֆան-
 եասընա տախիլ օլմուչ, վէ պու սապահ
 Գօնիայա միւթէ լէճնիհէն Հայտար-բայա
 միւթիդիւլէ չէհրիմիդտէն հարէքէթ իթ-
 միլ տիրր

Սիւնահեան Յովսէփ էֆ.՝ ֆէնիքի մուսի-
գիտէ մէջաբէթլէրի մալում օլան Սիւնահե-
ան պիրատէլէրին գարոտալը օլուպ, Ս
Գրիգոր Լուսաւորի մէքթէպի գէպիրինաէ
իլը տէֆա ետթիչնի վէ մուսախարնէ մէք-
թէպի մէջգըր թարաթլէրնաան Գրասնատա
Սէնայի մէքթէպինէ Կօնտաթլէրէք, մա-
քինիթթիւք վէ միւհննտիթիւք թասիլ
իթմիշ օլան միւսթայտա չակիրտանտան
օլուպ, պիր գաշ սէնէ Բարիգլին պաշլը-
նա ֆապրիգալարընտա իսթիխամա օլը-
նա գալան սօնոր, չէնտ սէնէ էվլէլ իսթան-
պօլա Կէլէրէք, պիր միւտտէթ Մէքթէպի
Սէնայիտէ մուսաթլիմիք իսմիլ տորի

Սրնանեան Յովսէփ էՖ յի, պու քերբէ
Անատօլու շըմէնաբէթը գումարանխարնա
տախիլ օլմասընտան տօլայը թէպրիքէ,
մուվաֆագըյէթ վէ թէմէյեիւզիկի թե-
մէննի իաէրիգ :

ԽԱՐԻՃԻԷ

ՐՈՒԾՐԱՎ ՎԷ ԶԱՐՈՅԻԱ ՄՈՒՀԱՎ.
ՐԷՊԵՍԻ. — Հալը հաղըր հէման այն
տէրւ ճարտօնըլարըն Լիաօսանկա տօղ-
ըռ իշէրէմէշէր ՎԷ Րուսյարըն ըրու-
նաթը տէվամ' իտիւօր, Բօրթ Ար.
Թիւրէ գարըը միւթէմատի թօը ա-
թէշի տէ տէվամ' իթմէքտէ տիրա Ա-
լընան թէշէկրաֆլար Եէկտիշէրնի
նազըզ օյառուըը ճիհէթէլէ, աօղըս պիր

[illegible]

Լճափրատուն օգտւ. 10 թարիխի-
լէ արեւնա պիր թէլէկրաֆա կէօրէ,
ճաբօնլըար, Բօրթ Արթիւրէ 4 միլ
գալարագ եագլաշնլըար վէ պազը
քէրի մէվլիլէրի իշղալ իթմիշլէր տիր,
Բէշմատան պիտիրիլիսիկինէ կէօրէ
իւս, ճաբօնլըար, Բօրթ Արթիւր-
տէն պիր միլ ուգազտա պուլընան
Սօսիասունկ իսթիհքեամընը զապթ
իթմիշլէր տիր, ճաբօնլըարըն, հէր
չալտէ, վէ եագլըն վագըլթտա
շէհրին զապթընա գարալ վէսմիշ օլ-
տուգլարը Թօքիօտան պիտիրիլիեօր
Բօրթ Սթիվիւրաէքի Բուս ֆիլո-
սընտան 6 շըրհլընըն, 4 գրուաղէօ-
րին վէ թօրբաօլարաւան պիր զըր-
մընըն լիմանտան չըգաղըլարը, վէ
ճաբօն հարպ սէֆիհէլէրինին Բուս-
լարը թէագիպ իթմէքտէ օլտուգլա-
րը՝ Զիֆուտան եագլըմիշ տրի:

Տէյլի Թէյէկըաֆ զապէթաընդնէնչլ իթտիկի պիր թէյէկըաֆա կէօրէ, օգոստոսն Հինճիւ կիճէսի, իքի տիւլմէն ֆիյօսը, Բօրթ Արթիւր էօ. նիւնաէ մուհարէպէէէ թութուլույ օլտուզլարը ոլըրառա, Ճաբօնլլար՝ պարառաքի իսթիհըբեամլարըն պաշլընա իաթթլարը իւզէրնէ թէարլուզ իթմիշլըր իսէ տէ, պիր գաշքէրրէ վուգու պուլան հիւճուլարընա թէյէֆաթը քիւլլիէէ վըրէրէք, կէրի սիւրիւլմիւշլէր տիր֊Պու հիւճումլարա Րուսլարըն թէյէֆաթը 1000-տէն գիեառէ հիսապ օլունուէօր Բօրթ Արթիւրիւն աճվաը հապըրէսիկի բէքէյի պիլէն պիր միւհէնտիսիէ էֆքեաընճա, Ճաբօնլլար, պաշլընա պալէյէ հիւճում իթմէք իւզրէ, իշգուլ իթտիքլէրի մէվգիլէրի մուհաւտէն թօըլարըլա անճազ հաֆիւաւտի հալըրաեապիլէնճլէր տիր Շուրապ լա վարքի, Ճաբօնլլար՝ Րուս թօըլարընն աթէշլի աթթընտա պու մուամէլաթը իճրա իտէնճլէր տիր:

Ժէն. Իրորաբաթ քին թարաֆըն-
տան Ջարա չէքիէն պիր թէէկրաֆ-
տա, Բուս օրտուպընն նէ՛՝ ճէնուպի
ճէպչէսի իւղէրինաէ, նէ՛՝ տէ Լիաօ-
եանկըն Սալմաի թարաֆընտա պիր
կէօնա թէպտիլաթ օլմատըլը իշար
գըլընմըջ ալը:

Սահիպի իմօրեազ վե մեսուր զազերա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ